

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref.: 16/6809

Vår ref.207.01

09.12.2016

Akademikernes høringsuttalelse til NOU 2016: 14 Mer å hente – bedre læring for elever med stort læringspotensial

Vi viser til høring fra Kunnskapsdepartementet datert 15.09.16.

Akademikerne mener det bør være en klar ambisjon for norsk skole at det skapes et læringsmiljø hvor også tilpasning til faglig sterke elever er en selvfølge. Alle elever, også de med høyt læringspotensial, har rett på tilpasset opplæring. I nasjonale og internasjonale tester er det en altfor liten andel elever som presterer på høyeste nivå i Norge. Elevgruppen med høyt læringspotensial har langt på vei blitt overlatt til seg selv.

Utvalget skriver på s.8 i utredningen at de har «identifisert, analysert og vurdert en på mange måter upåaktet side ved utdanningssystemet som viser at en relativt stor andel elever opplever at de ikke har et læringsmiljø hvor de kan realisere sitt store potensial for læring. Manglende realisering av evner kan utgjøre store tap for både individ og samfunn. Vi risikerer å gå glipp av enestående kompetanser som først kan resultere i eksepsjonelle resultater på skolen, og senere i verdiskaping og samfunnsutvikling. Kunnskapskapital er samfunnets viktigste ressurs.» Akademikerne støtter utvalgets virkelighetsbeskrivelse og mener det er helt nødvendig å løfte frem og se elever med stort læringspotensial i sterkere grad.

Rammebetingelser

Akademikerne støtter utvalgets forslag til tillegg til opplæringsloven §1-3 for å tydeliggjøre at paragrafen også gjelder for elever med stort læringspotensial. Utvalgets gjennomgang viser at dette er nødvendig å presisere. Vi er enig med utvalget i at tidlig identifisering og tidlig tilrettelegging av opplæringen kan sikre et mer stabilt sosialt miljø over tid, og at tidlig identifisering er avgjørende for å ivareta det potensialet som ligger i barnet. Hvis dette ikke blir avdekket, står barnet i fare for ikke å bli sett og kan bli understimulert. Alle elever, også de med høyt læringspotensial, har rett på tilpasset opplæring.

For at en slik tydeliggjøring av elevenes rettigheter skal ha hensikt, må det også settes av midler til kompetanseutvikling, tid til faglig oppdatering og tid til den

nødvendige tilpasningen av undervisningen. Skoleledere må gi lærere og lektorer et godt handlingsrom og nok tid til å tilpasse opplæringen til alle elevgrupper.

Innføring av kompetansekrav i alle fag vil være avgjørende for om skolen vil være i stand til å møte elever med høyt læringspotensial. For å gi elever faglige utfordringer må undervisningspersonalet være faglig kvalifisert. I tillegg til den faglige kompetansen kommer behovet for økt kunnskap om denne elevgruppen og didaktiske og pedagogiske verktøy, med gode rammebetingelser, for å kunne skape et fremragende læringsmiljø.

Klassestørrelse vil være avgjørende for en vellykket differensiering. Det går en smertegrense for enhver lærer som forventes å skulle tilby tilpasset opplæring til elever som befinner seg på svært ulike faglige nivåer, om elevgruppen er svært stor. Å forberede god undervisning tilpasset store heterogene klasser krever ikke bare kompetanse, men tilstrekkelig tid til den enkelte elev. Akademikerne mener derfor at rammebetingelser som klassestørrelse i betydelig grad påvirker muligheten den enkelte lærer har for å gi tilpasset opplæring.

Kunnskap, forskning og erfaring

Akademikerne støtter utvalgets anbefalinger tilknyttet kunnskap, forskning og erfaring oppsummert i tabell 1.1. Vi vil påpeke spesielt at tilpasset opplæring for elever med stort læringspotensial må bli tema i samtlige lærer- og lektorutdanninger, inkludert alle praktisk-pedagogiske utdanninger som tilbys fagfolk som vil skaffe seg undervisningskompetanse. Elever med stort læringspotensial må løftes som tema i skolen, og alle nivåer må bli mer bevisst denne gruppens behov.

Det må utvikles gode forskningsdesign for å studere undervisningstiltak for evnerike elever. Utvalgets rapport bekrefter vårt inntrykk av at det er et tydelig behov for mer klasseroms forskning om gode pedagogiske opplegg for elever med høyt læringspotensial i de ulike fagene. Rapporten «Om lærerrollen» påpeker også behov for å styrke samarbeid mellom lærere og forskningsmiljøer og forsknings- og utviklingsarbeid.

Med vennlig hilsen
Akademikerne

Anne Folkvord
Organisasjonssjef